

Ποίηση και ζωγραφική είναι οι δύο από τις τεχνές που θεράπευσε με συνέπεια σε όλη του τη ζωή ο Νίκος Εγγονόπουλος. Έκθεση του σημαντικότερου εκπροσώπου του υπερρεαλισμού στην Ελλάδα, φέρνει στο φως τις βυζαντινές καταβολές του. Δεξιά, το έργο του «Αλέξανδρος Φίλιππου και Έλληνες πλην Λακεδαιμονίων».

Ένας ορθόδοξος υπερρεαλιστής

Εγκαινιάστηκε η έκθεση έργων του Νίκου Εγγονόπουλου

«**Τ**η βυζαντινή τέχνη σπούδασα κοντά σε δύο άξιους δασκάλους. Στον μεγάλο επιστήμονα, τον καθηγητή Ανδρέα Ξυγγόπουλο, τον υπερεξαίρετο γνώστη της βυζαντινής τέχνης και της βυζαντινής ζωγραφικής, και στον πασίγνωστο Φώτη Κόντοφλη, τον ζωγράφο και τον συγγραφέα, τον άνθρωπο με τη γενναία ψυχή...», είχε ομολογήσει ο Νίκος Εγγονόπουλος σε μια διάλεξη του. Αν γίνεται αναφορά σ' αυτό το απόσπασμα, είναι γιατί στην έκθεση του ποιητή και ζωγράφου που εγκαινιάστηκε χθες στην αίθουσα Τέχνης «Αστρολάβος» (διάρκεια έως τις 3 Απριλίου), η έκπληξη δεν είναι η πλειάδα των υπερρεαλιστικών πινάκων του, όσο ο μεγάλος αριθμός των βυζαντινών εικόνων που εκτίθενται για πρώτη φορά, όπως βεβαιώνει η σύντροφός του Λένα Εγγονοπούλου. Εικόνες που αποκαλύπτουν τις καλλιτεχνικές καταβολές του και εισάγουν τον θεατή ομαλά στη μετέπειτα υπερρεαλιστική τέχνη του.

ΤΗΣ ΠΕΓΚΥ ΚΟΥΝΕΝΑΚΗ

«Ελληνική μυθολογία, Βυζάντιο, Ελληνική Επανάσταση» είναι ο τίτλος της έκθεσης που έχει τον χαρακτήρα μικρής αναδρομικής και αναφέρεται σε ό,τι αγάπησε εκείνος αλλά και σε ό,τι τον ενέπνευσε. Αν ο βυζαντινός προβληματισμός του ζωγράφου καλύπτεται με τις εικόνες, η ελληνική μυθολογία είναι παρούσα μέσα από τις μορφές μυθικών ζευγαριών, όπως ο «Ορφέας και η Ευριδίκη», ο «Ποιητής και η Μούσα», ο «Πηλέας και η Θέτις» ή μυθολογικούς ήρωες όπως ο Οδυσσεύς, ο Δαίδαλος, οι Διόσκουροι, ο Αλέξανδρος κ.ά. Ταυτόχρονα, μέσα από άλλους πίνακες παραλαμβάνουν ήρωες της Ελληνικής Επανάστασης, γήινοι και πραγματικοί, με τα αδρά χαρακτηριστικά, λες και επιδιώκουν να δώσουν σάρκα και οστά στη φράση του ποιητή: «Είμαι Έλληνας με τις μορφές τις οικείες

που με περιβάλλουν...». Οι περισσότεροι πίνακες του Εγγονόπουλου εκπέμπουν μίαν ελληνικότητα, από τα πρωταρχικά ζητούμενα της γενιάς του '30, στην οποία ανήκε ο ίδιος και η οποία κυριολεκτικά ανέτρεψε την πραγματικότητα της σύγχρονης ελληνικής τέχνης.

Στην ιστορία της ελληνικής ζωγραφικής ο Εγγονόπουλος είναι ο πρώτος ορθόδοξος υπερρεαλιστής. «Στον υπερρεαλισμό δεν προσεχώρησα ποτέ. Τον

περρεαλισμό τον είχα μέσα μου, όπως είχα μέσα μου το πάθος της ζωγραφικής από την εποχή που γεννήθηκα...», συνήθιζε να λέει. Ετσι, στους πίνακες τους έντονα σκηνογραφημένους, με τα αρχιτεκτονικά μέλη διάσπαρτα στα φόντα, τις ανθρώπινες φιγούρες και τα πλαστικά χρώματα, συνυπάρχει πάντα το πραγματικό στοιχείο με το ποιητικό και το ονειρικό. Προτεταμένα γυναικεία κορμιά σε ερωτική έξαρση, ανδρικά με διάπλαση αγαλμάτων και υπερτονισμένα τα βασικά χρώματα της σάρκας, συνυπάρχουν με υπερρεαλιστικά σύμβολα και υποδηλώνουν τον υποσυνείδητο κόσμο του καλλιτέχνη. Έναν κόσμο με ζωντανή την ιστορική μνήμη. Γιατί, η ζωγραφική του Εγγονόπουλου στις λεπτομέρειές της (κοστούμια, αρχιτεκτονικές κολόνες, τοπία), εκφράζει σε μεγάλο βαθμό τον πολυεπίπεδο συγχρονισμό των πιο διαφορετικών πολιτισμών που έζησε ο ελληνικός χώρος.

Η συγκεκριμένη έκθεση του Εγγονόπουλου με την πολυμορφικότητά της κυριολεκτικά προκαλεί τον θεατή. Έντονα σχήματα, χρώματα κατ' ευθείαν προσερχόμενα από την Κρητική Σχολή της βυζαντινής τέχνης αλλά και από τη λαϊκή ζωγραφική, εκπέμπουν μίαν ιδιαίτερη γοητεία, οδηγούν σε κόσμους ονειρικούς, ταυτισμένους με τον μύθο, την πραγματικότητα, την παράδοση και την ιστορία.